

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/83/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1616201452
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ondrej Krajčo
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2023:1616201452.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ondreja Krajča a členiek senátu JUDr. Jany Vlčkovej a JUDr. Moniky Holickej v spore žalobcov: X/ K. K., R.. XX.XX.XXXX, D. Š. XX, K., X/ K. K., R.. XX.XX.XXXX, D. Š. XX, K., oboch zastúpených: Advokátska kancelária JURIKA & KELTOŠ, s. r. o., so sídlom Mickiewiczova 2, Bratislava, IČO: 35 951 087, proti žalovaným: X/ O. K., R.. XX.XX.XXXX, D. Š. XX, K., X/ X.. S. Q., R.. XX.XX.XXXX, D. D. XX, K., X/ W. K., R.. XX.XX.XXXX, D. S. XX, D., X/ K. K., R.. XX.XX.XXXX, D. D. XX, K., všetkým zastúpeným: Advokátska kancelária MARCEL BIZNÁR, s. r. o., so sídlom Bajkalská 31, Bratislava, IČO: 36 868 221, o určení, že vec patrí do dedičstva, o odvolaní žalovaných 1/ až 4/ proti rozsudku Okresného súdu Malacky zo dňa 21. novembra 2019, č. k. 7C/232/2016-322, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti m e n í tak, že žalobu v tejto časti z a m i e t a .

Žalovaní 1/ až 4/ majú proti žalobcom 1/ a 2/ nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom zo dňa 21. novembra 2019, č. k. 7C/232/2016-322, vyhovel podanej žalobe a určil, že spoluvlastnícke podiely k rodinnému domu, súpisné číslo XXX, nachádzajúcemu sa na parcele registra "P., N.Č.. XXX/X, v obci K., J.Ú.: K., okres K., vedenej Okresným úradom Malacky - Katastrálny odbor na LV č. XXX, zapísané v prospech: O. K., rod. D., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom Š. XX, XXX XX K., vo výške 1/8, S. Q., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX I., vo výške 1/8, W. K., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, XXX XX D., vo výške 1/8, K. K., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX K., vo výške 1/8, patria do dedičstva po poručiteľovi: S. K. W.. Q., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX. Zároveň určil, že spoluvlastnícke podiely k časti parcely registra "P. p.č. XXX/X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 806 m2, v obci K., J.Ú.: K., okres K., vedenej Okresným úradom Malacky - Katastrálny odbor na LV Č.. XXX, odčlenenej na základe geometrického plánu č. XX/XXXX vyhotoveného dňa 25.07.2019 O. Č., úradne overeného X.. E. K. dňa 12.08.2019, pod č.: XX-XXX/XXXX, ktorý je súčasťou tohto rozsudku, ako parc. registra "P. N.Č.. XXX/ X, zastavané plochy a nádvoria o výmere 622 m2, zapísané v prospech: O. K., W.. D., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. 05.07.1939, bytom Š. XX, XXX XX K., vo výške 1/8, S. Q., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX I., vo výške 1/8, W. K., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom S. XXX/XX, XXX XX D., vo výške 1/8, K. K., rod. K., r.č.: XXXXXX/XXX, nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XXX/XX, XXX XX K., vo výške 1/8, patria vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiteľovi: Š. K. st., zomr. dňa XX.XX.XXXX a vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiteľovi: S. K. W.. Q., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa XX.XX.XXXX. Žalobcom 1/ a 2/ priznal právo na náhradu trov konania

v rozsahu 100 %, o výške ktorej rozhodne po právoplatnosti konečného rozhodnutia. Skutkové zistenia ustálené vykonaným dokazovaním po právnej stránke posúdil podľa § 115, § 116, § 145, § 566 zákona č. 141/1950 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "stredný Občiansky zákonník"), § 134 ods. 1, § 854 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len "Občiansky zákonník") a dospel k záveru, že žaloba je dôvodná.

2. V časti o určenie, že spoluvlastnícke podiely k rodinnému domu so súp. č. XXX patria do dedičstva po poručiťke S. K., zomr. XX.XX.XXXX, vyhovel z dôvodu nespornosti tohto nároku, čo vyplynulo aj z výsluchov žalobcu 1/ a žalovaných 1/ až 4/, keď strana žalovaných nepoprela výlučné vlastníctvo S. K. k domu so súp. č. XXX. Z uvedeného dôvodu, keď tento výrok nebol ani napadnutý podaným odvolaním je nadbytočné sa touto časťou podrobnejšie zaoberať.

3. Ako dôvodnú vyhodnotil prvoinštančný súd žalobu aj v časti o určenie, že spoluvlastnícke podiely k časti parcely registra " N. Č. XXX/X, J.Ú. K., zapísané na LV č. XXX, patria vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiťkovi Š. K. I., zomr. XX.XX.XXXX a vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiťke S. K., zomr. dňa XX.XX.XXXX. Vykonaným dokazovaním mal preukázať, že v roku 1940 boli vlastníckmi parcely č. XXX/X S. O. Š. K. každý v 1/4 na základe kúpnej zmluvy zo dňa 07.05.1938. Druhú polovicu vlastnili v tom čase W. K. O. W. K.. V roku 1940 vlastnili aj parcely č. XXX O. XXX. Poukázal na to, že na parc. č. XXX bol postavený dom so súp. č. XX, pričom z výsluchu žalobcu 1/ vyplynulo, že jeho starí rodičia (S. O. Š. K.) bývali v tomto dome spolu s K.. S. O. Š. K. si v roku 1954 postavili dom na parc.č. XXX/X. Z geometrického plánu č. XX/XXXX vyhotoveného O. Č. je zrejmé, že tento dom so súp. č. XXX stojí na hranici parc. č. XXX/X a susednej parc. č. XXX/X a presne v tej časti parc. č. XXX/X o výmere 622 m², o ktorej žalobcovia 1/ a 2/ tvrdia, že bola ich právnymi predchodcami vydržaná. Vo výpovedi žalovaná 1/ uviedla, že v roku 1960 si s manželom W. K. postavili na parc. č. XXX dom so súp. č. XXX. Ako vyplýva z PKV vložky č. XXX, dňom 09.10.1962 bolo zapísané vlastnícke právo k parc. č. XXX na W. K. O. O. K. a to právom mimopozemnoknižného vlastníka W. K., právneho predchodcu W. K.. Žalovaná 1/ tiež vo výpovedi potvrdila, že parc. č. XXX dostali od svokrovcov, čo je v súlade so zápisom v PKV vložke XXX, z ktorej vyplýva, že vlastníctvo k parc. č. XXX prešlo od W. K.. Žalovaná 1/ taktiež tvrdila, že ich dom so súp.č. XXX stojí na parc. č. XXX (neskôr na parc. č. XXX/X). Až po vyhotovení geometrického plánu č. XX/XXXX a zameraní okrem iného aj rodinného domu žalovaných bolo zistené, že dom žalovaných stojí v skutočnosti sčasti na parc. č. XXX/X. Čo sa týka oplotenia, oplotenie sa stavalo cca v roku 1965 kvôli hydine, ktorú chovala žalovaná 1/ so svojim manželom. Podľa čoho bolo oplotenie urobené, žalovaná 1/ nevysvetlila. Z toho ako sa formovala výstavba najprv rodinného domu žalobcov a neskôr aj rodinného domu žalovaných a oplotenia však mal súd prvej inštancie preukázať, že pri vyhotovení geometrického plánu F. C. č. XXXX/XX muselo dôjsť k dohode medzi vlastníckmi - v tom čase S. O. Š. K.K. O. W. K. O. W. K. (právnymi predchodcami žalovaných). Stav užívania oboch rodinných domov žalobcov aj žalovaných, ako aj k nim prislúchajúcim častiam dvora zhodne potvrdili výpovede žalobcov, žalovaných, výpoveď svedkyne K. F. a čestné prehlásenia K. U.V. O. A. C.. Súčasťou geometrického plánu F. C. bolo aj rozdelenie parciel č. XXX O. Č. XXX. Parcela č. XXX pôvodne o výmere 2154 m² sa týmto geometrickým plánom delila na dve polovice, a to parc. č. XXX/X o výmere 1077 m² (mala byť vo vlastníctve W. O. W. K. v celosti) a parcelu č. XXX/X o výmere 1077 m² (mala byť vo vlastníctve S. O. Š. K. v celosti). Z dohody o usporiadaní vlastníctva reálnym rozdelením nehnuteľnosti uzatvorenej medzi A. C., žalovanou 2/, žalovaným 3/ a žalovaným 4/ vyplýva, že parcely č. XXX/X O. Č. XXX/X pri uzatváraní tejto dohody mali skutočne výmeru každá 1077 m², teda takú akú určoval geometrický plán F. C.W.. Čiže tak ako sa užívala parcela č. XXX/X od existencie geometrického plánu F. C., tak sa užívala a následne aj prevádzala parcela č. XXX, ktorá bol predmetom tohto geometrického plánu. Uvedené potom potvrdzuje, že pri vyhotovovaní geometrického plánu muselo dôjsť k dohode medzi právnymi predchodcami žalobcov a žalovaných, ktorá sa však nezachovala, ale nehnuteľnosti parcela č. XXX/X a parcela č. XXX sa podľa nej užívali. Z obsahu geometrického plánu F. C. zapísaného v grafickej časti katastra mal súd prvej inštancie preukázať, že právní predchodcovia žalobcov S. O. Š. K. nastúpili do držby parcely č. XXX/X dobromyseľne. Nástup do dobromyseľnej držby mal preukázaný ku dňu vyhotovenia geometrického plánu F. C. dňa 05.07.1940. V tom čase platilo na území Slovenska obyčajové právo podľa ktorého sa nehnuteľnosť mohla vydržať po 32 rokoch. Od 01.01.1951 nadobudol účinnosť Občiansky zákonník č. 141/1950 Zb, pričom na vydržanie nehnuteľnosti sa vyžadovala 10-ročná doba, ktorá v prípade oprávnenej držby S. O. Š. K. uplynula dňa 01.01.1961. Počas tejto doby si v roku 1954 S. O. Š. K. postavili rodinný dom so súp. č. XXX, ako vyplýva z potvrdenia Obce K. aj z výpovedí sporových strán. Pri budovaní domu ako aj garáže neboli nikým rušení. Nedošlo k žiadnym skutočnostiam, ktoré by mohli spochybniť ich oprávnenú držbu. Dokonca v roku 1960 si žalovaná 1/

spolu s manželom postavili vedľa právnych predchodcov žalobcov dom na parcele č. XXX a sčasti na parcele č. XXX/X. Ani pri stavbe rodinného domu žalovanej 1/ nedošlo k takým skutočnostiam, ktoré by spochybnili ich vlastníctvo k pozemkom pod domom. Na základe vyššie uvedeného mal súd prvej inštancie preukázané, že boli splnené podmienky vydržania v prospech S. O. Š. K., ktorí sa týmto stali vlastníkami časti parcely č. XXX/X o výmere 622 m², a to ku dňu 01.01.1961, ešte za účinnosti Občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. Poukázal na to, že prechody vlastníckeho práva dedením či už po Š. K. v roku 1963 alebo po S. K. v roku 1985 nastali až po uplynutí zákonom stanovenej 10 ročnej vydržacej doby, teda až v čase, kedy bol podiel k parcele č. XXX/X S. O. Š. vydržaný. Právni predchodcovia žalobcov 1/ a 2/ K. K. O. Š. K. síce vedeli o tom, že majú evidované vlastníctvo k parcele č. XXX/X v polovici, uvedená vedomosť je však bez právneho významu, keďže podiel k parcele č. XXX/X bol už v tom čase vydržaný. Návrh na výsluch svedkov A. C. O. K. C., ktorí by mali podľa žalobcov vedieť vyjadriť sa k užívaniu sporných nehnuteľností a k ich rozdeleniu súd prvej inštancie zamietol ako nadbytočný, keď mal za to, že užívanie nehnuteľností domu žalobcov ako aj dvora okolo bolo dostatočne preukázané výpoveďami žalobcov, žalovaných, svedkyne K. F. a predloženým čestným vyhlásením A. C. a tvrdenia ohľadom užívania sporných nehnuteľností ani neboli v konaní sporné. Z uvedených dôvodov súd prvej inštancie žalobe aj v tejto časti vyhovel. O trovách konania rozhodol podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len "C.s.p.") a úspešným žalobcom 1/ a 2/ priznal nárok na náhradu trov vo výške 100 %, o ktorých výške rozhodne po právoplatnosti rozhodnutia.

4. Proti tomuto rozsudku, do výroku o určení, že spoluvlastnícke podiely k časti parcely registra "P. p. č. XXX/X, J.Ú.. K., zapísané na LV č. XXX, patria vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiteľovi Š. K. I., zomr. XX.XX.XXXX a vo veľkosti 1/2 do dedičstva po poručiteľke S. K., zomr. dňa XX.XX.XXXX, podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaní 1/ až 4/, ktorí v tejto časti žiadali rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť a žalobu zamietnuť. Odvolanie odôvodnili tým, že napadnuté rozhodnutie vo výroku týkajúcom sa sporného pozemku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, súd prvej inštancie ho založil na jednostranných tvrdeniach žalobcov a výpoveďach ich svedkov a nemá oporu vo vykonanom dokazovaní. Súd prvej inštancie sa podľa nich nevysporiadal s predloženými dôkazmi žalovaných ani s ich tvrdeniami a argumentáciou, nevyhodnotil ani neodôvodnil navzájom si odporujúce tvrdenia a nevysvetlil, prečo dôkazy žalobcov zobral do úvahy a inými sa nezaoberal. Vzhľadom na spôsob, ktorým súd prvej inštancie rozsudok vypracoval, ako dôkazy vyhodnotil a aký skutkový stav z vykonaného dokazovania ustálil, ktoré zistené skutočnosti považoval za podstatné pre rozhodnutie vo veci, a ako aplikoval ním uvedené zákonné ustanovenia považovali rozsudok v napadnutej časti za nesprávny. V časti týkajúcej sa sporného pozemku sa nestotožnili s tvrdeniami žalobcov v žalobe a boli presvedčení, že súd nesprávne vyriešil otázku vydržania vlastníckeho práva k spornému pozemku. Uviedli, že žalobcovia nepreukázali akým titulom bola založená ich údajne dobromyseľná držba. Z ničoho nevyplýva, že by žalobcovia mali relevantný dôvod, ktorý by bol objektívne spôsobilý založiť ich vnútorné presvedčenie (dobromyseľnosť v tom), že sú výlučnými vlastníkami sporného pozemku. V súlade s judikatúrou súdov totiž sama detencia niektorej nehnuteľnosti nepostačuje k nadobudnutiu vlastníctva vydržaním. Posúdenie toho, či držiteľia boli so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľní, že im sporný pozemok patrí, nemôže vychádzať len z posúdenia subjektívnych predstáv držiteľov - žalobcov. Podľa ich názoru žalobcovia mali alebo mohli mať pochybnosti, že užívajú pozemok, ktorého vlastníctvo nenadobudli v celosti ale len v podiele 1/2. Medzi základné okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech oprávnenosti držby nehnuteľnosti patrí aj okolnosť, ako vec nadobudli - či im svedčí nejaký oprávnený nadobúdaci titul. V danej veci je podľa nich nesporné, že oprávnenosť držby a dobromyseľnosť držby sporného pozemku žalovanými nie je a nemôže byť daná vzhľadom na neexistenciu dohody o reálnom rozdelení sporného pozemku. Žalobcovia nepreukázali existenciu právneho dôvodu (titulu), na základe ktorého by im mohlo vzniknúť vlastnícke právo k spornému pozemku. Samotné užívanie sporného pozemku žalobcami a vyvodzovanie dobromyseľnosti žalobcov len s poukazom na dlhodobé nerušené užívanie sporného pozemku bez akéhokoľvek titulu je v rozpore s úpravou inštitútu vydržania. Geometricky plán zo dňa 05.07.1940 nie je možné považovať za nadobúdaci titul. Žalobcovia nepreukázali ani to, akým spôsobom sa v prípade existencie dohody vypořádali s finančnou odplatou za nadobudnutie spoluvlastníckeho podielu 1/2 na spornom pozemku. Nie je možné predpokladať, že by ho nadobudli od žalovaných bezodplatne. Namietali, že napadnutý rozsudok v danej časti nespĺňa ani atribút spravodlivosti, keďže je v rozpore s jedným zo základných princípov občianskeho hmotného práva "nemo turpitudinem suam allegare potest" (nikto nemôže mať prospech z vlastnej nepoctivosti). Poukázali na to, že žalobcovia tvrdili, že sporný pozemok nadobudli už ich právni predchodcovia na základe dohody o reálnom rozdelení sporného pozemku, ktorá bola vraj uzavretá, ale sa nezachovala. Na základe tohto tvrdenia sa ale svojho vlastníckeho práva nikdy nedomáhali ani si ho

nedali zapísať. Nedali si ho zapísať ani ich právni nástupcovia (žalobcovia), hoci vedeli, že pri dedičských konaniach nadobúdali vždy len spoluvlastnícky podiel 1/2 na spornom pozemku. Podstata nepoctivého konania v danom prípade spočíva v konaní žalobcov ohľadom nezapísania vlastníckeho práva sporného pozemku do evidencie nehnuteľností. Žalovaní sa preto oprávnenne domnievali a stále sa domnievajú, že nikdy neprestali byť vlastníckmi spoluvlastníckeho podielu 1/2 na spornom pozemku. Uviedli, že Občiansky zákonník v znení platnom v čase vstupu právnych predchodcov žalobcov do držby pozemku nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním vôbec neupravoval. Možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva takýmto spôsobom bola zavedená až novelou vykonanou zákonom č. 131/1992 Zb. Rozsah subjektov vydržania bol však obmedzený a rovnako bol aj obmedzený rozsah predmetov vydržania, keď nebolo možné vydržať vlastnícke právo najmä k pozemkom. Tieto obmedzenia boli odstránené až novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 01.01.1992. Žalobcovia preto nemohli nadobudnúť vlastníctvo k pozemku tak, ako sa to uvádza v napadnutom výroku rozsudku. Napadnuté rozhodnutie, ktoré skonštatovalo splnenie predpokladov nadobudnutia sporného pozemku vydržaním, nemá základ v dostatočne skutkovo podložených, konkrétnych a vykonaných dokazovaním preukázaných (zistených, potvrdených, nie len možných) skutočnostiach. Žalobcovia od začiatku vedeli o tom, že sú len spoluvlastníkmi sporného pozemku v podiele 1/2 a nie sú oprávnenými držiteľmi predmetu vydržania po dobu 10 rokov, lebo im vydržacia doba ani nezačala plynúť. Mali tak za to, že nie sú splnené podmienky vydržania, ktoré musia byť splnené kumulatívne, a to je dobromyseľnosť a nepretržitá 10 ročná vydržacia doba. Ak z nich nie je splnená čo i len jedna, nedochádza k vydržaniu.

5. Žalobcovia vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu žiadali rozhodnutie súdu prvej inštancie v celom napadnutom rozsahu ako vecne správne potvrdiť. Mali za to, že súd prvej inštancie sa riadne a dôsledne vysporiadal so všetkými dôkazmi a na ich základe dospel k správne a spravodlivému právne záveru. Poukázali na to, že, z odvolania žalovaných nie je zrejmé, v čom konkrétne mal postup súdu prvej inštancie naplňať nimi uvedené odvolacie dôvody. Žalovaní svoje skutkové tvrdenia týkajúce sa sporných otázok v prvoinštančnom konaní nepodložili a nepreukázali žiadnymi dôkazmi. Z odvolania nie je preto zrejmé s akými predloženými dôkazmi žalovaných sa súd prvej inštancie nevysporiadal. Ich odvolacie tvrdenie o nepreukázaní titulu držby a že za nadobúdacie titul nie je možné považovať geometrický plán zo dňa 05.07.1940, považovali za nepravdivé. Uviedli, že v konaní preukázali titul dobromyseľnej držby, čo potvrdzuje aj odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov podrobne zdôvodnil a vysvetlil svoj záver, že z toho ako sa formovala výstavba najprv rodinného domu žalobcov a neskôr aj rodinného domu žalovaných a oplotenia mal za preukázané, že pri vyhotovení daného geometrického plánu muselo dôjsť k dohode medzi vlastníckmi a tento geometrický plán preukazoval, že S. O. Š. K. nastúpili do držby parcely č. XXX/X dobromyseľne. V napadnutom rozhodnutí bolo jasne a zrozumiteľne zdôvodnené, že nadobúdacím titulom dobromyseľnej držby bola dohoda medzi spoluvlastníkmi o rozdelení spornej nehnuteľnosti, na podklade ktorej bol vyhotovený geometrický plán F. C. č. XXXX/XX, ktorá bola do roku 2019 aj zapísaná v grafickej časti katastra nehnuteľností a v intenciách ktorej nielen právni predchodcovia, ale aj samotné sporové strany rozdelený pozemok každá samostatne svoju časť užívali a až doposiaľ užívajú. Ako v odôvodnení rozsudku uviedol súd prvej inštancie, geometrický plán F. C. č. XXXX/XX je dôkazom existencie dohody o rozdelení spoločnej nehnuteľnosti. Pokiaľ medzi právny predchodcami strán došlo k vyporiadaniu spoluvlastníctva formou reálneho rozdelenia spoločných nehnuteľností vrátane spornej nehnuteľnosti, námietka žalovaných (vznesená až v odvolaní) o nepreukázaní finančného vyporiadania sa bývalých spoluvlastníkov nehnuteľností je zjavne neopodstatnená. Nesúhlasili ani s námietkami žalovaných, že žalobcovia mali alebo mohli mať pochybnosti, že užívajú pozemok, ktorého vlastníctvo nenadobudli v celosti, ale len v podiele 1/2. Poukázali na to, že v konaní sa od počiatku domáhali určenia, že vlastnícke právo k spornej nehnuteľnosti nadobudli vydržaním ich právni predchodcovia S. O. Š. K., ktorých dobromyseľnosť nebola v konaní žiadnou konkrétnou skutočnosťou spochybnená. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku jasne a zrozumiteľne vysvetlil a zdôvodnil ako posudzoval dobromyseľnosť počas plynutia vydržacej doby, teda do 01.01.1961 a to vo vzťahu k S. O. Š. K., a nie vo vzťahu k žalobcom ako nesprávne argumentujú žalovaní v odvolaní. Súd prvej inštancie súčasne vysvetlil, prečo vedomosť žalobcov o evidencii ich vlastníctva v 1/2 je právne bezpredmetná, vzhľadom na nadobudnutie vlastníctva vydržaním ich právny predchodcami ku dňu 01.01.1961. Vykonaným dokazovaním pred súdom prvej inštancie bolo preukázané a súčasne medzi stranami nesporné, že tak ako bola sporná parcela reálne rozdelená geometrickým plánom F. C. č. XXXX/XX a následne aj spoločne vybudovaným oplotením medzi ich predchodcov a žalovaných, presne v takom rozsahu bola po celú vydržaciu dobu samostatne a výlučne ich predchodcami užívaná jedna časť spornej parcely (na nej postavená garáž a ich rodinný dom) a samostatne a výlučne predchodcami žalovaných

bola užívaná druhá časť takto rozdelenej parcely (na nej postavený rodinný dom žalovaných). Za danej situácie za nepoctivé konanie nemožno klasifikovať možné opomenutie zo strany ich predchodcov zabezpečiť zápis do príslušnej evidencie v dobe II. svetovej vojny. Naopak, za nepoctivé konanie možno podľa ich názoru označiť konanie žalovaných, ktorí aj napriek reálnemu faktickému rozdeleniu spornej parcely a tomu, že nikdy oni, ani ich právni predchodcovia neužívali a ani sa nedomáhali užívania tej časti spornej parcely, ktorá po rozdelení uvedeným geometrickým plánom bola vždy užívaná ich predchodcami, nelogicky a nedôvodne v konaní popierali ich vlastníctvo nielen k takto rozdelenej časti pozemku, ale spočiatku aj vlastníctvo k rodinnému domu, ktorý si na takto rozdelenej časti pozemku postavili ich predchodcovia. Za nepravdivé považovali tiež tvrdenie žalovaných, že Občiansky zákonník v znení platnom v čase vstupu právnych predchodcov žalobcov do držby pozemku nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním vôbec neupravoval. Poukázali na to, že súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku citoval zákonné ustanovenia právnych predpisov platných v relevantnom čase, na základe ktorých vo veci rozhodoval a z ktorých je nepochybne zrejmé, že tvrdenie žalovaných o nesprávnom právnom posúdení veci zo strany súdu prvej inštancie je nedôvodné.?

6. K vyjadreniu žalobcov sa písomne vyjadrili žalovaní. Výhrady žalobcov o nedostatočnej konkretizácii ich odvolacích námietok považovali za zavádzajúce, pričom v odvolaní zreteľne uviedli, že rozhodnutie súdu prvej inštancie týkajúce sa sporného pozemku vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, na základe ktorého dospel k nesprávnym skutkovým záverom v otázke posúdenia vydržania. Namietali záver súdu prvej inštancie o vydržaní ich vlastníckeho podielu 1/2 k spornému pozemku žalobcami, vychádzajúci z toho, že ho užívali v dobrej viere od 01.01.1940. Pokiaľ súd prvej inštancie vyvodil dobrú vieru žalobcov z existencie dohody o reálnom rozdelení sporného pozemku, ktorá mala byť podľa tvrdení žalobcov uzavretá medzi ich právnymi predchodcami a právnymi predchodcami žalobcov, avšak sa nezachovala, podľa nich takáto dohoda nikdy nebola uzatvorená. Uviedli, že žalobcovia odjakživa vedeli, že majú vo vlastníctve len 1/2 sporného pozemku, ktorú nadobudli ich právni predchodcovia na základe kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 07.05.1938. Na základe predmetnej zmluvy bol vykonaný zápis vkladu vlastníckeho práva v pozemkovej knihe, vo vložke č. XXX pod č.d. XXXX dňa 18.07.1938 manželom Š. K. podiel 1/4 a S. K., rod. Q. podiel 1/4. Po smrti Š. K.V., ktorý zomrel dňa XX.XX.XXXX, bola predmetom dedičstva 1/4 sporného pozemku. Po smrti S. K., W. Q., ktorá zomrela dňa XX.XX.XXXX, bola predmetom dedičstva 1/4 sporného pozemku. Z príslušných dedičských listín je zrejmé, že žalobcovia nadobudli po právnych predchodcoch vždy len 1/4 sporného pozemku, spolu teda podiel 1/2. Oni tiež odjakživa vedeli, že majú vo vlastníctve len 1/2 sporného pozemku, ktorú nadobudli už ich právni predchodcovia na základe kúpno-predajnej zmluvy zo dňa 14.03.1923. Na základe predmetnej zmluvy bol vykonaný zápis vlastníckeho práva v PKV č. XXX pod č.d. XXXX dňa 27.03.1923 manželom W. K. O. T. K., W. J., podiel 3/6. Na základe týchto dôkazov je zrejmé, že žalobcovia a žalovaní sú spoluvlastníkmi sporného pozemku v rovnakom spoluvlastníckom podiele, ktorý vyplýva z pôvodných nadobúdacích titulov účastníkov konania, nejde predsa o neznámych vlastníkov, ale o vlastníkov pôvodne zapísaných v PKV a neskôr na liste vlastníctva. Súd sa v konaní s týmito dôkazmi vôbec nezaoberal a navzájom ich nevyhodnotil, ani nezdôvodnil. Nevzal do úvahy ani tvrdenia žalovaných o ich nespornom vlastníctve spoluvlastníckeho podielu 1/2 (vyplývajúce z nadobúdacích titulov) a z nepochopiteľných dôvodov sa v tomto tvrdení priklonil na stranu žalobcov a tento svoj počin v odôvodnení rozsudku žiadnym právne relevantným spôsobom nezdôvodnil v rozpore s § 220 ods. 2 C.s.p. Poukázali na to, že podľa konštantnej judikatúry oprávnená držba predpokladá, že držiteľ je v dobrej viere, že mu vec alebo právo patrí, a že je v tejto dobrej viere so zreteľom ku všetkým okolnostiam. Zákonné podmienky vydržania musia byť splnené súčasne. Dobrá viera spočíva v presvedčení držiteľa, že je vlastníkom vecí, ktoré drží alebo subjektom práva, ktoré vykonáva. Dobrá viera je vnútorný psychický stav držiteľa. Okolnosti, ktoré nasvedčujú v prospech záveru o existencii dobrej viery sú okolnosti týkajúce sa tiež právneho dôvodu nadobudnutia, t. j. titulu. Posúdenie toho, či držiteľ je so zreteľom ku všetkým okolnostiam v dobrej viere, že mu vec patrí, treba posudzovať nielen zo subjektívnych predstáv držiteľa, ale aj z objektívnych hľadísk viažucich sa k právnemu dôvodu (titulu), z ktorého sa odvodzuje vznik práva. Dobrá viera oprávneného držiteľa, ktorá je daná so zreteľom na všetky okolnosti sa musí vzťahovať aj na titul, na základe ktorého mohlo držiteľovi vzniknúť vlastnícke právo. Súd prvej inštancie však dospel k názoru, že v danom prípade bola nesporne a nad všetky pochybnosti v konaní preukázaná existencia samotnej dohody o reálnom rozdelení pozemku, ktorá mala byť uzavretá medzi právnymi predchodcami žalobcov a právnymi predchodcami žalovaných, a to len na základe tvrdení žalobcov. Ani geometrický plán č. XXXX/XX z 05.07.1940 vypracovaný F. C. predložený žalobcami nemohol u žalobcov vyvolať oprávnený omyl, že na základe neho bola vypracovaná dohoda o rozdelení sporného pozemku a založiť u nich oprávnenú držbu k spornému pozemku. Predmetné tvrdenie žalobcov považovali za nedôvodné, pretože

geometrický plán nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo. Poukázali v tejto súvislosti na § 67 ods. 1, 2 katastrálneho zákona, podľa ktorého je geometrický plán len technickým podkladom právnych úkonov, verejných listín a iných listín a slúži aj ako podklad na vklad a záznam práv k nehnuteľnostiam; vyhotovuje sa na základe výsledkov geodetických prác a obsahuje najmä grafické znázornenie nehnuteľnosti pred zmenou a po zmene s uvedením doterajších a nových parcelných čísel, druhov pozemkov a ich výmer, ako aj údaje o právach k nehnuteľnostiam. Nie je však listinou preukazujúcou vlastníctvo. V danom prípade teda žalobcovia svoj titul vstupu do držby odvodzujú z neexistujúcej dohody o reálnom rozdelení sporného pozemku a predmetného geometrického plánu. Žalobcovia nepreukázali so zreteľom na všetky okolnosti, že boli dobromyseľní, predovšetkým nepreukázali riadny vstup do držby. Samotné dlhodobé užívanie nehnuteľnosti, ani nerušenie v užívaní pre dobromyseľnosť nepostačuje. Mali teda za to, že súd prvej inštancie nesprávne právne posúdil otázku vydržania, jeho zákonných predpokladov a nesprávne vyvodil, že žalobcovia splnili jeden z týchto zákonných predpokladov, a to dobromyseľnosť v tom, že im predmetná vec patrí. Na základe neexistujúcej dohody o rozdelení sporného pozemku nemôžu byť žalobcovia vzhľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že sporný pozemok vydržali. Držba nehnuteľnosti opierajúca sa o neexistujúcu dohodu nemôže viesť k vydržaniu nehnuteľnosti. Ani samotné dlhodobé užívanie nehnuteľnosti, ani nerušenie v užívaní pre dobromyseľnosť nepostačuje. Podľa ustálenej judikatúry pri vydržaní súd skúma, či držiteľ mohol, alebo nemohol mať pochybnosti o tom, že mu predmetná nehnuteľnosť naozaj patrí. Dobromyseľnosť nemôže byť založená len na vnútornom presvedčení človeka, ktorý nehnuteľnosť chce získať do vlastníctva. Existovať musia dôkazy, čo v tomto prípade absentuje. Podľa nich sa súd prvej inštancie nevysporiadal s kľúčovým tvrdením žalobcov, že k vydržaniu sporného pozemku došlo na základe geometrického plánu F. C. č. XXXX/XX a dohody, ktorá mala byť následne uzavretá medzi účastníkmi konania o rozdelení sporného pozemku, o ktorej existencii však nepredložili žiaden dôkaz. Podľa ich názoru súd prvej inštancie z nepochopiteľných dôvodov prikladal absolútnu dôležitosť geometrickému plánu F. C. č. XXXX/XX, hoci tento nie je listinou preukazujúcou vlastníctvo. Právny názor súdu prvej inštancie tak v danej veci vychádza z nesprávneho právneho posúdenia a nie je zdôvodnený dostatočným spôsobom. Zo záverov súdu prvej inštancie vyplýva jednostrannosť a taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá je popretím ich podstaty či zmyslu. Uviedli, že žalobcovia neunesli v tomto konaní dôkazné bremeno a žiadajú o zmenu napadnutej časti rozsudku tak, že bude zamietnutá.

7. Žalobcovia v ich následnom písomnom vyjadrení poukázali na to, že súd prvej inštancie jasne a zrozumiteľne uviedol deň, ako aj titul nástupu právnych predchodcov žalobcov do dobromyseľnej držby. Podrobne vysvetlil aj právny režim plynutia vydržacej doby, ktorá s poukazom na súdom citované právne predpisy uplynula ku dňu 01.01.1961. Skutočnosti uvádzané žalovanými vo vyjadrení, ktoré všetky nastali až po uplynutí vydržacej doby, sú preto z hľadiska posúdenia splnenia zákonných podmienok vydržania bez právneho významu, tak ako to konštatoval v odôvodnení rozsudku súd prvej inštancie. K výhradám žalovaných, že súd prvej inštancie z nepochopiteľných dôvodov nevzal do úvahy ich tvrdenia, naopak žalobcovia uviedli, že sa s nimi v odôvodnení riadne vysporiadal a poukázali na to, že žalovaní na základe tých istých tvrdení spočiatku tvrdili svoje "nesporné vlastníctvo" aj k podielom na ich rodičovskom rodinnom dome. Existencia dohody o reálnom rozdelení pozemku nebola preukázaná len na základe "tvrdenia" žalobcov (ako uvádzajú žalovaní), ale z rozsiahleho odôvodnenia napadnutého rozsudku je nepochybné, že existencia tejto dohody bola preukázaná viacerými objektívnymi skutočnosťami. Bez existencie dohody spoluvlastníkov by X. C. v roku 1940 sám nevedel stanoviť hranicu rozdelenia pozemku a teda by nevedel spracovať geometrický plán č. XXXX/XX, tento by bez nej nemohol byť zaevidovaný v grafickej časti katastra nehnuteľností a taktiež by bez existencie tejto dohody nebola parcela presne podľa geometrického plánu v teréne reálne rozdelená plotom a 80 rokov bez akýchkoľvek rozporov každá jej rozdelená časť samostatne užívaná predchodcami žalobcov a žalovaných. Doplnili, že výpoveďami svedkov, ako aj listinnými dôkazmi bolo preukázané, že od roku 1940 nezmenený skutkový stav samostatného užívania časti rozdeleného pozemku žalobcami a žalovanými nie je "náhodným javom", ale práve nesporným dôkazom existencie dohody bez ohľadu na to, či táto dohoda k dnešnému dňu je alebo nie je zachovaná aj v listinnej podobe. Súd prvej inštancie sa podľa nich podrobne vysporiadal so všetkými právnymi ako aj skutkovými okolnosťami a napadnuté rozhodnutie považovali za zrozumiteľne odôvodnené, zákonné a najmä spravodlivé.

8. Odvolací súd v odvolacom konaní sp. zn. 8Co/126/2020 preskúmal rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, dospel k záveru, že nakoľko v prípade právnych predchodcov žalobcov považoval všetky predpoklady pre vydržanie predmetných nehnuteľností za naplnené, odvolanie žalovaných nie je dôvodné, a preto v poradí prvým rozsudkom zo

dňa 30.11.2021, č. k. 8Co/126/2020-382, rozsudok prvoinštančného súdu v napadnutej časti ako vecne správny potvrdil a žalobcom 1/ a 2/ priznal proti žalovaným 1/ až 4/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

9. Rozsudok odvolacieho súdu zo dňa 30.11.2021, č. k. 8Co/126/2020-382, však napadli včas dovolaním žalovaní 1/ až 4/. Najvyšší súd SR na základe dovolania žalovaných uznesením zo dňa 31. mája 2023, sp. zn. 6Cdo/86/2022, citovaný (v poradí prvý) rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Odvolací súd po zrušení jeho (v poradí prvého) rozsudku dovolacím súdom opätovne preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach dôvodov podaného odvolania podľa § 380 C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 C.s.p. a podľa § 378 ods. 1 C.s.p., pričom však vzhľadom na záväzný právny názor vyslovený dovolacím súdom dospel k záveru, že nezostáva iné, než odvolaniu žalovaných 1/ až 4/ vyhovieť a v napadnutej časti žalobu ako nedôvodnú zamietnuť.

11. Predovšetkým je potrebné uviesť, že Najvyšší súd SR v odôvodnení svojho zrušujúceho uznesenia zo dňa 31. mája 2023, sp. zn. 6Cdo/86/2022, (v bode 70.) konštatoval, že, cit.: "Za tohto stavu (aký bol ustálený v preskúmvanej veci - pozn. odvolacieho súdu) držbu je treba považovať za neoprávnenú a preto k vydržaniu vlastníctva predmetných nehnuteľností právnymi predchodcami žalobcov a ani žalobcami nemohlo dôjsť". Uvedený právny záver dovolacieho súdu, ktorým je podľa § 455 C.s.p. odvolací súd viazaný, nie je možné interpretovať inak, než tak, že dovolací súd záväzne a definitívne v preskúmvanej veci vyriešil otázku, či v prípade právnych predchodcov žalobcov 1/ a 2/ došlo k naplneniu všetkých zákonom stanovených predpokladov pre nadobudnutie vlastníctva predmetných nehnuteľností vydržaním. Celkom jednoznačne pritom konštatoval, že sa tak nemohlo stať. Preto odvolaciemu súdu v intenciách uvedeného nezostalo iné, než považovať kľúčové právne závery súdu prvej inštancie za nesprávne.

12. Vzhľadom na záväzné právne závery dovolacieho súdu, ktorý uzavrel, že žalobcovia 1/ a 2/ ani ich právní predchodcovia nemohli predmetné nehnuteľnosti vydržať, nemohli byť porúčiteľia Š. K. O. S. K. v čase smrti ich vlastníckmi, resp. spoluvlastníkmi, a teda tieto nehnuteľnosti nemohli patriť ani do dedičstva po nich. Preto v tejto časti žalobu treba posúdiť ako nedôvodnú a rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti nemôže obstať, nakoľko vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

13. Na základe uvedeného možno zhrnúť, že vzhľadom na záväzný právny názor dovolacieho súdu, z ktorého vyplýva, že právní predchodcovia žalobcov neboli v čase smrti vlastníckmi, resp. spoluvlastníkmi, predmetných nehnuteľností ani titulom vydržania, je odvolanie žalovaných 1/ až 4/ dôvodné a rozsudok súdu prvej inštancie, ktorým bolo v napadnutej časti žalobe vyhovené, hoci na to z hľadiska hmotného práva neboli splnené predpoklady, nie je vecne správny. Preto odvolací súd nemal inú možnosť, než v napadnutej časti rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 388 C.s.p. zmeniť a žalobu zamietnuť.

14. O nároku na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 C.s.p., a žalovaným 1/ až 4/, ktorí boli vo vzťahu k žalobcom 1/ a 2/ v konečnom dôsledku v spore úspešní v plnej miere, priznal proti žalobcom 1/ a 2/ v celom rozsahu nárok na náhradu trov konania na súdoch všetkých inštancií, pričom o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti tohto rozhodnutia.

15. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca

alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).